

Oude beroepen in en rond Oud Ade

3. De Schipper

Jan en Koos Koek

In Oud Ade (eigenlijk Warmond) waren Jan Koek (1898-1970) en later zijn zoon Koos (1928-2012) de schippers die van alles vervoerden, zoals zand, grind, hooi, stro, houten staken voor de tuinders, bostel (afvalproduct van bier), aardappelmoes, stro, en Friese turf. Maar ze vervoerden geen vee; daar was hun schuit niet voor gebouwd. De 'Koeken' werden door degenen die ik sprak 'beurtschipper' genoemd maar dat is niet helemaal juist. Een beurtschipper had een vast programma maar Jan en Koos Koek waren 'vrije schippers', legt Henk, de zoon van Koos uit. Zij hadden geen vaste adressen en routes, en vervoerden wat op hun pad kwam (op hun water, moet ik zeggen). Ik praat met Henk, die als kind nog met zijn vader meegevaren heeft. Hij hoefde niet te werken, maar mocht wel mee, als hij het leuk vond. Bijvoorbeeld een kruiwagen met zand volscheppen. Henk heeft het bedrijf van zijn vader niet voortgezet maar heeft de schuit wel overgenomen voor plezieriger activiteiten. Hij woont in Leiden maar de boot ligt nog bij het Vennemeer. Hij heeft elektrotechniek gestudeerd en werkt nu bij Pro Rail. Het houten huisje op de punt van de Sweilanderpolder bij het Vennemeer, waar zijn opa in heeft gewoond, is nu zijn zomer- en weekendverblijf. Hij komt er nog bijna ieder weekend naar toe.

Behalve schipper was zijn vader ook een beetje ondernemer en deed andere klussen als dat zo uitkwam. Hij hielp bijvoorbeeld met het slopen van een huis en vervoerde het puin naar een boer die het wilde hebben. Of hij kocht grind in en voer naar Oud Ade dorp waar hij het grind uitventte aan wie maar wilde. Met de kruiwagen bracht hij het bij zijn klanten op het erf. In de winter als het land drassig was, vervoerde Koos Koek de mest van de boerderij naar het land waar de boer niet kon komen met zijn paard en wagen. Wekelijks werd ook veevoer gevaren naar afgelegen klanten van Gerrit van der Geest (van de meelfabriek). Laden en lossen van de schuit ging doorgaans met de schep en een kruiwagen. Dat was hard werken om de kost te verdienen.

Een keer per jaar als de schuit was schoongemaakt (en vaak ook opnieuw in de verf gezet) en er geen mest vervoerd hoefde te worden, organiseerde Koos Koek een uitje naar Katwijk. Tegen een kleine vergoeding mochten kinderen en ouders mee. Voor velen een feestdag en ook een kleine bijverdienste voor de schipper. Ook is er een aantal jaren voor de kleuterschool een schoolreisje helemaal naar de speeltuin op Kaageiland georganiseerd.

Even nog terug in de tijd: De vader van Jan Koek (ook Jan genaamd) was al een schipper. Henk denkt dat hij een Westlander had, een kleine platbodem met zeil. Meer weet Henk niet over hem. De volgende generaties, Jan en Koos, hadden een motorschuit. Vader Jan heeft enige tijd samen met zijn zoon Koos gevaren, maar eigenlijk was hun bedrijf te klein voor twee schippers. Toen is Jan in loondienst gegaan bij een Leids schippersbedrijf.

Nog iets over de schuit zelf en over namen van schepen. Koos kocht begin jaren 60 van de vorige eeuw een nieuwe schuit, die in 1924 gebouwd was in Zoeterwoude door Marinus van Beveren. De schuit werd 'Marinus' gedoopt, waarschijnlijk naar de naam van de bouwer. Toen Koos de schuit kocht veranderde hij de naam in 'Nieuwezorg' want de aanschaf van een nieuw schip bracht ook veel (geld)zorgen met zich mee. De naam 'Nieuwezorg' schijnt veel voor te komen in de schipperswereld en drukt volgens Henk het karakter van de schipper uit: behoudend en voorzichtig. Eigenaars van schepen die zich minder zorgen hoefden te maken gaven namen als 'Avonturier'.

Bax en Waasdorp

Een paar dagen nadat dit stuk over de schipper in De Brug verschenen was, werd er op mijn raam geklopt. Mijn buurman Mart Akerboom kwam me vertellen dat ik twee schippers over het hoofd had gezien. De eerste was Jaap Bax uit Rijpwetering, bijgenaamd "Kappie" want hij had als kapitein nog op de Rijn gevaren. Toen zijn vader, die ook schipper was, overleed werd hij naar huis geroepen om het bedrijf voort te zetten. Jaap had daar niet veel zin in maar gehoorzaamde. Jaap vervoerde vee, maar ook andere zaken zoals zand en veevoer. Hij had twee schuiten, een met en een zonder motor. Nard, zoon van zijn broer Jan, voer mee als schippersknecht. Rond 1960 is Jaap Star gestopt. Hij was toen al op leeftijd; bovendien was het de tijd dat het wegvervoer steeds belangrijker was.

De andere schipper was Willem Waasdorp, een beurtschipper die dagelijks op Leiden voer en spullen uit de stad naar de dorpen bracht. Dat konden benodigdheden van een boer of aannemer zijn of levensmiddelen voor de middenstand. Hij was een voorloper van het bode-bedrijf dat enkele jaren later op de weg zou verschijnen. Zo was er in Nieuwe Wetering Klerks die als beurtschipper op Amsterdam voer. Willem Waasdorp is rond 1953 gestopt toen hij trouwde en naar Groningen verdween. De schuit werd verkocht aan Beelen die meel en veevoer bracht naar boeren die over de weg niet bereikt konden worden. Over de samenwerking of concurrentie tussen schippers zegt mijn buurman: "Boeren waren kritisch; als ze ruzie kregen met een schipper gingen ze naar een andere."

De 'Starren'

Toen ik kort geleden met neef Sjaak (van Siem) van der Geest sprak over het werk op de boerderij van zijn vader, had hij het echter niet over de 'Koeken' maar over 'de Starren'. De Starren bleken de gebroeders Jaap en Kees van der Star te zijn die in die tijd met hun schuiten de boeren van allerlei producten voorzagen. Een zoon van Jaap, Wim, woont op de Rip. Toen ik aanbelde trof ik zijn vrouw Tineke die me zei dat Wim op dinsdag thuis was en het zeker fijn zou vinden over zijn vader te praten. De eerst volgende dinsdag stond ik weer voor de deur en trof daar niet alleen Wim aan maar ook zijn oom Sjaak van der Star uit Hoogmade. Wim had hem gevraagd erbij te komen want Sjaak wist veel meer over die tijd dan hij, zei hij. Sjaak had tussen zijn 13^e en 18^e samen met zijn oudere broer Koos meegewerkt op de schuit en borrelde over van verhalen en avonturen. "Als ik terugdenk aan die tijd dan begrijp ik niet dat ik dat allemaal heb kunnen doen," verzuchtte hij een paar keer. Hij had ook nog een artikeltje uit de 'Jacobslander' (het historisch blad van Woubrugge) meegebracht over 'De Veeschipper'. Dat was de term waarmee de Starren zichzelf beschreven, want koeien vervoeren was het belangrijkste deel van hun werk.

Wim is voeger weleens met zijn vader Jaap mee geweest op de schuit maar toen verplaatste het vervoer zich al heel gauw van het water naar de weg. Achter zijn huis staat een grote veewagen met drie verdiepingen waarmee hij vooral varkens en schapen vervoert. Zijn grootvader, Willem van der Star was ook schipper. Sjaak zijn vader heet ook Jaap van der Star. Hij stamt uit een echte schippersfamilie; ook zijn grootvader, Hermanus (of gewoon Manus) van der Star was ook schipper. Sjaak zijn vader stierf toen Sjaak 15 was. In die tijd, tijdens de ziekte van zijn vader en na zijn dood moest hij veel meehelpen. Sjaak is net als zijn neef Wim na zijn 18e overgestapt naar het wegvervoer. Sjaak zijn vader had drie schuiten twee met een motor en één zonder, die op sleeptouw genomen werd. De vader van Wim had één schuit maar had er ooit twee gehad. (Aan het eind van dit artikel vindt de lezer een stamboom van de Starren die deze gecompliceerde lijst van namen verduidelijkt).

De lading

We besluiten om het gesprek overzichtelijk te houden en te ordenen naar wat er allemaal vervoerd werd. We beginnen uiteraard met het vee, want dat was het belangrijkste: *koeien*, *varkens* en *schapen*. Iedere week werd er vee naar de markt in Leiden gebracht. De boeren lieten weten welke koeien er naar de markt moesten. De schipper kon de koe herkennen aan een touw om zijn horens.

Vrijdag in alle vroegte, als het nog donker was, moest de schipper de koe zien te vangen in het land. Als het druk was (vooral in het voorjaar) gingen Sjaak en zijn vader of een paar knechten al om 12 uur 's nachts varen. Een 'goeie' boer liet een lang stuk touw van zo'n twee à drie meter aan de horens van de koe hangen, dan kon je de koe gemakkelijker vangen (vooral als het een 'wilde koe' was), maar de meeste boeren waren niet zo 'goed'. Toen ik verbaasd vroeg waarom de boer de avond te voren de koe niet aan een hek had vastgezet, was het antwoord dat dat nooit gebeurde. Waarom niet? "Dat was nu eenmaal zo." Toen ik dezelfde vraag aan een Oudadese boer stelde, had die wel een verklaring: "Een koe moet vreten vóór hij naar de markt gaat, zeker een vetweier, die moet gewicht hebben. Bij een hek is niks te vreten en als je er een baal hooi bij legt, vreten de andere dat op." Voor varkens gold hetzelfde. Je hoorde een varken met een lege maag naar de markt te brengen maar sommige boeren deden juist het tegenovergestelde om het gewicht wat op te voeren. De koeien die de schippers moesten vangen en naar de markt brengen waren in hoofdzaak vetweiers, afgedankte melkkoeien. Een koe die goed melk gaf, bracht je niet naar de markt maar een koe die te weinig melk produceerde liet je niet meer dekken en probeerde je op gewicht te brengen voor de slacht.

Terug naar het koeien vangen: Je moest minstens met zijn tweeën zijn anders kreeg je de koe nooit te pakken, laat staan zonder ongelukken de schuit in. Hoe lastig dat koeien vangen soms kon zijn blijkt uit het volgende verhaal. Het was pik- en pikdonker (tegenwoordig komt dat niet meer voor) en vader Jaap probeerde met zijn zonen Wim en Sjaak (ja er zijn veel Sjaken bij de Starren) een lastige koe te vangen. Dan een plons. "Hij is in de sloot gesprongen," riep Sjaak. "Laat hem dan maar zitten," riep vader Jaap terug. "Maar het is Wim!" riep Sjaak weer. Einde verhaal. Wim is toen toch maar op het droge getrokken.

Het koeien vangen en inschepen begon op de plek die het verst verwijderd was van Leiden, bijvoorbeeld aan de Wijde Aa. Dan werd er verder gevaren richting Leiden en werden onderweg steeds nieuwe koeien ingeladen. In totaal waren dat er zo'n 18 gemiddeld. Als er schapen of biggetjes mee moesten werden die de avond te voren ingeladen. Op de boot werden alle dieren om en om vast gezet, zodat de schuit in evenwicht bleef. Op vrijdagen waren er gewoonlijk twee knechten die hielpen. Dat waren meestal boerenknechten die op vrijdagen voor de schipper werkten. Bij Wim zijn vader waren dat Leen van der Geest en Leo van de Zwet.

De markt in Leiden begon om 7 uur. Binnen Leiden was het nog een heel gedoe om te varen met die grote schuiten. We meerden aan bij de Lakenhal (dat nu het museum is) en liepen dan met de koeien een paar honderd meter naar de markt. Je kon maar een of twee koeien tegelijk lopen, dus ga maar na. Alles moest vóór 7 uur op zijn plek zijn. We bleven dan wachten tot de markt afgelopen was in de hoop dat we nog wat gekochte koeien op de terugweg mee konden nemen. Het gebeurde niet vaak dat we een onverkochte koe moesten terug brengen.

Een keer gebeurde het dat ze een verkeerde koe mee hadden genomen. Het was de laatste koe die er nog stond dus ze hadden geen keus. Toen ze bij de boer aankwamen zeiden ze "We hebben een koe maar het is niet de goeie." Maar de boer, die een beetje hakkelde zei, "hijhijhij is veel beter ddddan die ik gekocht heb." Ik vraag hoeveel het vervoer van een koe naar de markt kostte. Zo'n drie-en-half of vier gulden (inclusief het vangen), is het antwoord.

In Hoogmade staan de meeste boerderijen aan de weg en hebben het land aan de overkant van het water. Dat betekende dat schippers ieder voor- en najaar de koeien van stal naar het land moeten overzetten en weer terug. Als een boer verschillende stukken land had werd dat nog ingewikkelder. Bij het bemesten en het hooien waren de schippers ook onmisbaar. Heel vroeger hadden de meeste boeren geen eigen boot en hadden ze de schippers nodig, maar later veranderde dat. In Oud Ade leverden ze ook zand en 'porrie' en bagger, bijvoorbeeld bij Jan Poel en Velzenboer aan de Zwarteweg. Het vervoeren van *hooi* en *mest* was in dat geval dus ook een bron van inkomsten voor

de schippers. Wim zijn vader vervoerde hooi van de Laeck (eiland in de Kaag) naar boeren in de 'Boerenbuurt' (de Aderpolder).

Dan komen we over zand te spreken. *Zand* werd opgehaald uit de Bollenstreek, Lisse, Hillengom, Sassenheim. "Om de twee / drie jaar werd het zand voor de bollen gewisseld en dan hielden de kwekers zand over dat wij gratis mee mochten nemen en naar de boeren brengen. Die betaalden dan voor het vervoer." Het zand werd gebruikt om het ingekuilde gras te bedekken. In de stal werd het geregeld gestrooid op het cement zodat de koeien niet uitgleden en na de winter werd het bij sommige boeren op de plek waar de koeien met hun voorpoten stonden gedeponeerd na het verwijderen van de plaggen die er tijdens de winter gelegen hadden. Schoon wit zand was een deel van de voorjaars schoonmaak van de stal. De boeren hadden vaak een 'zandhok' waar de voorraad zand werd opgeslagen. In de bollenstreek haalden ze ook '*porrie*', groen afval van de tulpen en narcissen, dat op het ingekuilde gras werd verspreid nadat het zand er overheen was gegooid. Het kon ook gebruikt worden als groen bemesting op het land. Omgekeerd brachten ze soms ook koeienmest van de boeren naar de bollenkwekers.

Bagger werd gehaald uit de Leidse grachten en uit de Kaag of Braassem. De bagger uit de Braassem werd door de vader van Wim naar de tuinders gebracht aan de Poeldijk, de Achterdijk en de Zomersloot in de Rip. Een enkele keer brachten ze ook slooppuin uit de stad mee waarmee de dijken in de polders versterkt werden.

En dan was er nog '*pulp*', en '*moes*' dat als koeienvoer gebruikt werd. Pulp was een restproduct van suikerbieten en kwam meestal van de suikerfabriek in Halfweg. Moes (of aardappelmoes) bleef over na het schrapen of schillen van aardappelen en was vooral afkomstig uit Groningen. Op bepaalde tijden kwam er een enorm schip van zo'n 200 tot 300 ton met moes hier naar toe en meerde bijvoorbeeld aan bij de brug over de Does of bij de Lange Brug in Oud Ade. De schippers kwamen dan met hun kleinere schuiten om het verder te brengen naar de boeren. Er kwam geen kraan bij te pas. Je moest de moes met een schop in je eigen schuit gooien. Omdat de moes zacht was, stond je op plankjes om er niet in te zakken. Op een gegeven moment stond je zo laag dat je je eigen schuit niet meer kon zien. En als je dan met je vracht bij de boer aan kwam moest alles weer in kruiwagens geschept worden en naar de koeien gereden.

Net als bij Koos Koek bestond eens per jaar de vracht uit *mensen*. Dan vervoerden de veeschippers gratis dorpelingen voor een uitje naar het strand in Katwijk. Dat gebeurde altijd op dezelfde dag, op 15 augustus (Maria Hemelvaart, toen een verplichte katholieke feestdag). Dan waren de winkels ook open in (het protestantse) Katwijk.

Kaas werd nooit per schip vervoerd. "Dat deden we op ons brood," legt Wim uit. Misschien gebeurde dat heel lang geleden toen de weg naar Leiden nog niet bestond, maar dat was vóór hun tijd. De kaas werd altijd per brik naar Leiden gebracht. Op Internet is een prachtige video te zien uit het Leidse archief "Bewegend Verleden," onder de titel "Duizenden kazen naar de Leidse kaasmarkt." Diverse bekende gezichten passeren op het doek.

Over de kosten en de aanschaf van een boot weten de twee schipperszonen niet zoveel. Je ging toen nog niet naar de bank maar naar een rijke boer die je geld leende. Toen de overstap naar de weg werd gemaakt (rond 1958) zijn sommige boten verkocht om er een plezierjacht van te maken.

Een ongeluk

We eindigen ons gesprek met een dramatisch verhaal dat laat zien hoe gevaarlijk het vak van schipper kon zijn. Daar kwam nog bij dat de meeste schippers niet konden zwemmen. Maar dit verhaal gaat niet over een verdronken schipper. Sjaak is aan het woord maar hij heeft het zelf niet

meegemaakt. “Wim zijn vader was ziek en de knechten ging ’s morgens vroeg op vrijdag 14 koeien ophalen. Ik weet nog precies hoeveel koeien het waren.” Omdat er ook biggetjes waren die achterin stonden moesten alle koeien vooraan staan. Daardoor lag de voorkant van de boot natuurlijk dieper dan normaal. Daarom hoor je een schot te zetten op de neus waar de koeien het schip binnenkomen maar dat waren ze vergeten. Ze waren klaar met alles en mooi op tijd. Toen ze de Wetering uit voeren de Zijl op ging het mis. De schuit schepte water en het volgende ogenblik was hij gezonken. De biggetjes die los stonden konden zich allemaal redden maar de koeien stonden vastgebonden. Nu hadden sommige koeien een oud versleten touw om. (Sommige zuinige boeren gebruikten altijd slecht touw voor koeien die naar de markt gingen; dan spaarde je weer een paar centen uit). Die koeien hadden geluk! Vijf konden zich los rukken overleefden het ongeluk dankzij het slechte touw. De andere negen zijn verdronken. Ze dreven met hun kont en achterpoten naar boven in het water. Het was vreselijk om te zien.”

De schepen

Tot slot nog iets over de schuit, de trots van iedere schipper. De schuit van Jaap van der Star (vader van Wim) werd omstreeks 1910 gebouwd door Van Lent op Kaageiland, in opdracht van Willem van der Star, Wims grootvader. Toen Wim overschakelde naar veevervoer via de weg, werd de schuit verkocht aan Ab Bisschop in de Aderpolder, die een stuk of 12 koeien had. Bisschop gebruikte de schuit voor zijn boerenbedrijfje dat van alle kanten door water omringd was en verleende ook diensten aan andere boeren in de buurt. Rond 1990 begon hij met rondvaarten door het plassegebied waar hij woonde. Hij kon maximaal 35 passagiers vervoeren. Ab Bisschop overleed in 2003 en in 2006 werd de schuit verkocht aan Ton van der Plas. De boot kreeg een grote beurt en werd hagelwit geschilderd. Voor het eerst kreeg hij ook een (deftige Latijnse) naam ‘Merda Cumba’, wat ‘Stront Schuit’ betekent en vaart met bierdrinkende en feestvierende gasten door hetzelfde plassegebied. (bron: Merda Cumba)

De schuit van de vader van Sjaak van der Star werd gekocht door Rotterdamse studenten (precieze informatie ontbreekt). Sjaak verbond één voorwaarde aan de verkoop: dat zij de boot een keer zouden komen laten zien in zijn nieuwe gedaante. De studenten zijn inderdaad naar Hoogmade gekomen, maar Sjaak was helaas niet thuis en heeft zijn dierbare schuit nooit meer gezien.

Deze laatste twee alinea’s illustreren een trend die voor diverse oude beroepen geldt. De materiële attributen van het oude beroep hebben hun tijd gehad maar krijgen een nieuw leven in de huidige tijd van welvaart en geluk; de boerderij wordt een luxe woning, de hooiberg een feesttent, de leuke roeiboot een bloemenbak, het melk-juk en het paardenhoofdstel hangen aan de muur.

Een week na ons gesprek stuurt Sjaak mij nog een link naar een uitgebreide en heldere beschrijving van de ‘bekbok’ of ‘veeschouw’, het type schuit dat de veeschippers in die tijd in deze regio gebruikten. De term ‘bekbok’ verwijst naar de open ‘bek’ van de boot waardoor het vee via een houten brug aan boord werd geleid (en die daarna met een ijzeren schot afgesloten diende te worden, wat bij het ongeluk in de Zijl – zie boven – niet gebeurd was).

De link: <https://www.debinnenvaart.nl/binnenvaarttaal/index.php?afbeeldingen3=bekbok>

Bronnen

Dank aan Henk Koek en Sjaak en Wim van der Star. Verder heb ik veel informatie gevonden in bovengenoemde internet link en in een geïllustreerd verslag over de ‘levensloop’ van de schuit van de vader van Wim van de Star, getiteld ‘Merda Cumba, de koeien schouw’. De auteur en herkomst van dit verslag heb ik niet kunnen achterhalen. De digitale versie van De Brug bevat ook foto’s van de schippers.

Appendix

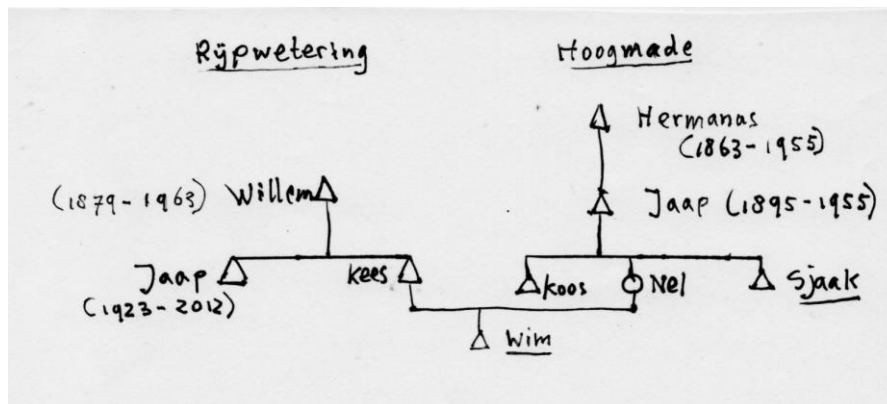
Sjaak heeft nog een lijstje meegebracht van veeschippers die in de omstreken van Kaag en Braassem voeren:

Van der Velden (Kouderkerk)
Schouten (Alphen a/d Rijn)
Van der Star (Hoogmade)
Van der Star (Rijpwetering)

Klerks (Nieuwe Wetering)
Van Staveren (Oude Wetering)
Van Bemmelen (Stompwijk)
Van der Kroft (Zoeterwoude)

Stamboom

Er waren twee schipper-families Van der Star, een in Hoogmade en een in Rijpwetering, die niet heel direct met elkaar verwant waren. Door het huwelijk van Jaap van der Star (Rijpwetering) met Nel van der Star (Hoogmade) kwamen de takken weer bij elkaar (en werd het verhaal van 'wie is wie' nog ingewikkelder). Onderstaande schets vermeldt alleen de personen die het beroep van schipper hebben uitgeoefend plus Nel de verbindende schakel. Gesprekspartners Sjaak en Wim zijn onderstreept.

[voor digitale versie]

Het gezin van Schipper Jan Koek poseert op de schuit. Van links naar rechts: Koos (de latere schipper), Bep, vader Jan, en Jo; op de voorgrond Toon en moeder Han (1933)

Een vracht hooi was altijd een uitdaging. Het hooi werd zo hoog opgetast dat de schipper er niet meer over heen kon kijken, ondanks dat het stuur hoog werd gezet. Dus stond er iemand op de lading voor aanwijzingen. Ook hing er achter de schuit een vlet met hooi, wat vooral op de foto bij de draaibrug van boerderij het Klaverblad goed te zien is. Soms waren er zelfs twee aanhangers met hooi (beide foto's rond 1960).

De thuishaven bij het Vennemeer met (links) de eerste schuit van Koos Koek en een schuit van een collageschipper die daar overwinterde (rond 1960).

De tweede schuit van Koos Koek heeft nu een andere bestemming. Zoon Henk is de nieuwe eigenaar. Hier ligt hij in het centrum van Alkmaar. De oude naam 'Nieuwezorg' en de naam van zijn vader staan nog steeds op de achterplecht (tijdens vakantie, zomer 2019).

Sjaak van der Star rond 1955 in de veeschouw genaamd Petronella (naar Wim zijn moeder).

De veeschouw van Jaap van der Star (Hoogmade), genaamd Cornelia (naar Jaap zijn vrouw) bij de Blauwe Molen. In zijn 'open bek' de 'brug' waarover het vee in de schouw kwam.

Uitje met de veeschouw van Jaap van der Star (Rijpwetering).
Kinderen zitten in de open bek. Muziek van een accordeon.

Het inladen van koeien door Ab Bisschop. De boot ligt haaks tegen de wal.

Sjaak van der Star (Hoogmade) op de Does.

Rechts Koos van der Star (Hoogmade), midden Wim (Rijpwetering), links Sjaak, zoon van Koos

Gezinsfoto van de Hoogmadese tak, met vader Jaap, moeder Pietje en zonen Koos en Sjaak.
Rechts Nel, moeder van Wim (Rijpwetering).

Jan Bax en zoon Nard Bax (Hoogmade) in de wijk van Jan van der Poel, eind Zwarteweg, Oud Ade. De wijk is nu gedempt. In de verte de kerktoren van Oud Ade. De schuit, een bekbok, was waarschijnlijk eigendom van Jaap Bax (Rijpwetering). Jan en Nard Bax hielpen ook vaak de Starren. Sjaak van der Star herinnert zich nog dat Nard als jongen van een jaar of 14 midden op de Wijde Aa van boord viel maar met zijn klompriem aan de boot bleef hangen en weer aan boord getrokken kon worden. Nard kon – net als de meeste schippers – niet zwemmen.

Koek en Van der Star waren niet de enigen die hun schuit af en toe ombouwden tot rondvaartboot. Hier zien we Hein Roos van de Kippendijk met de jeugd van Oud Ade en enkele ouderen aan boord, op weg naar de speeltuin (waarschijnlijk op Kaageiland). Hein is net door brug naar de Zwarteweg gevaren (dat zou nu niet meer kunnen). Aan boord vele bekende gezichten, waaronder Riet en Mien van der Wereld, Dora van der Werf, Dora van Leeuwen, Riet Disseldorp, Pam van der Geest, Dirk Uljee, en Gonny en Annie van der Poel (Jansdrs). De man naast Hein Roos is (nog) niet geïdentificeerd. De foto is rond 1945/46 genomen, te oordelen naar de leeftijden van de passagiers en de oude ophaalbrug. Over het schippersleven van Hein Roos is weinig bekend. Hij heeft enige tijd samen met zijn broer Gerrit gevaren en is later boerenarbeider geworden. Theo van der Poel schreef, na het zien van deze foto: “Leuk voor de wijze waarop iedereen na de oorlog in de gelegenheid kwam om kennis te maken met vertier buiten de lokale grenzen.”